

Retningslinjer for forskningsfaglig ministeriel rådgivning

Disse retningslinjer regulerer Innovationsfondens godkendelser af uddelingsprocedurer og forskningsfaglige vurderinger af ansøgninger for ministeriers uddeling af statslige forskningsbevillinger, som ikke er basisbevillinger knyttet til en bestemt institution eller bevillinger til forskningsbaseret myndighedsbetjening, og som Innovationsfonden foretager i medfør af § 5, stk. 1, i Lov om Danmarks Innovationsfond, jf. lovbekendtgørelse nr. 156 af 13. februar 2025.

1. Baggrund

- 1.1 Retningslinjerne regulerer den forskningsfaglige ministerielle rådgivning, som Innovationsfonden yder inden for Innovationsfondslovens § 5, der fastslår følgende:

"Innovationsfonden skal godkende uddelingsproceduren og foretage en forskningsfaglig vurdering af indkomne ansøgninger for de enkelte ministres uddeling af statslige forskningsbevillinger, som ikke er basisbevillinger knyttet til en bestemt institution eller bevillinger til forskningsbaseret myndighedsbetjening. Fondens forskningsfaglige vurdering af indkomne ansøgninger sker ved brug af anerkendte forskere, jf. § 2, nr. 1, i lov om Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd og Danmarks Frie Forskningsfond. Vurderes det tilstrækkeligt, kan fondens forskningsfaglige vurdering efter aftale med vedkommende minister ske ved brug af forskningskyndige, jf. § 2, nr. 2, i lov om Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd og Danmarks Frie Forskningsfond. De enkelte ministre uddeler herefter midlerne blandt de ansøgere, som Innovationsfonden har fundet støtteværdige.

Stk. 2. Fonden kan undlade at foretage en forskningsfaglig vurdering efter stk. 1, hvis denne vurdering kan foretages på et tilsvarende forskningsfagligt niveau inden for vedkommende ministers eget område.

Stk. 3. Fonden kan efter aftale overlade en forskningsfaglig vurdering efter stk. 1 til Danmarks Frie Forskningsfond, hvis uddelingen af en statslig forskningsbevilling falder inden for Danmarks Frie Forskningsfonds formål.

Stk. 4. Fonden kan efter anmodning bistå andre offentlige og private institutioner med forskningsfaglige vurderinger af uddelingsprocedurer og indkomne ansøgninger forud for sådanne institutioners uddeling af forskningsbevillinger."

- 1.2 Ifølge § 6 i Innovationsfondsloven og Innovationsfondens bestyrelses forretningsordens § 24, stk. 8 er Innovationsfondens bestyrelse øverste ansvarlige for den forskningsfaglige ministerielle rådgivning, som Innovationsfonden foretager efter Innovationsfondslovens § 5, stk. 1.
- 1.3 Bestyrelsen har i henhold til Innovationsfondslovens § 10, stk. 1, nr. 2 besluttet at delegere bestyrelsens kompetence vedrørende den forskningsfaglige ministerielle rådgivning til Innovationsfondens sekretariat, jf. delegationsinstruks om forskningsfaglig ministeriel rådgivning. Sekretariatet forestår herefter rådgivningen inden for rammerne af disse retningslinjer.
- 1.4 Innovationsfondens forpligtelse til at godkende uddelingsprocedurer og foretage en forskningsfaglig ministeriel rådgivning er uafhængig af, om bevillingens formål ligger inden for Innovationsfondens egne udmøntninger og disses formål.

2. Omfang af Innovationsfondens forskningsfaglige ministerielle rådgivning

- 2.1 Innovationsfonden yder sin forskningsfaglige rådgivning på baggrund af skriftlig anmodning fra det ministerium, den myndighed eller institution, der skal foretage den konkrete uddeling (herefter "ressortministeriet"). Innovationsfonden skal modtage det offentligt tilgængelige opslag, inklusiv vurderingskriterier, fremsendte skriftlige ansøgninger eller separate afsnit/forskningsbilag, samt beskrivelse af vurderings- og beslutningsprocessen. Ressortministeriet har ansvaret for at udarbejde og fremsende disse dokumenter. Innovationsfonden påser ikke ressortministeriets iagttagelse af forvaltningsretlige krav til udarbejdelsen.
- 2.2 Innovationsfonden kan efter behov inddrage vurderinger fra eksterne bedømmere og forskningsfaglige udvalg knyttet til ministeriernes ordninger, som nærmere anført nedenfor i pkt. 2.5.
- 2.3 Innovationsfonden skal som led i rådgivning vedrørende et ressortministeries uddelingsprocedure godkende:
- at opslagsteksten er af tilstrækkelig kvalitet
 - at ansøgningsfrister er rimelige
 - at der er objektive vurderingskriterier til brug for bedømmelse af forskningskvaliteten
 - at der er en rimelig beskrivelse af det faglige område
 - at det er tilstrækkeligt tydeligt, hvad der forventes af ansøger
- 2.4 Innovationsfonden skal som led i forskningsfaglig rådgivning vedrørende et ressortministeries indkomne ansøgninger tilrettelægge en skriftlig forskningsfaglig vurderingsproces udarbejdet i samarbejde med ressortministeriet (se uddybning af proces i afsnit 5), hvor processen tilrettelægges under hensyntagen til forventet antal af ansøgninger og faglige hensyn i øvrigt.
- 2.5 Innovationsfonden vil på hver anmodning om forskningsfaglig rådgivning fra et ressortministerium vedrørende indkomne ansøgninger træffe et konkret valg mellem følgende to modeller:

Model 1 – Forskningsfaglig vurdering ved udvalg i ressortministeriet

Denne model kan anvendes, når Innovationsfonden vurderer, at vurderingen af indkomne ansøgninger kan foretages på et tilsvarende forskningsfagligt niveau i ressortministeriet.

Innovationsfondens sekretariat skal i så fald godkende, at ressortministeriets forskningsfaglige udvalg lever op til kravet om anerkendte forskere og besidder forskningsfaglig indsigt i forhold til det pågældende opslag.

Ressortministeriets forskningsudvalg vurderer selv ansøgningerne og tager stilling til, om de er forskningsfagligt "støtteværdige" eller "ikke støtteværdige". Det er ressortministeriets ansvar, at ansøgninger, som erklæres for "ikke støtteværdige", modtager et velbegrundet afslag.

Model 2 – Forskningsfaglig vurdering indhentes af Innovationsfonden

Til formålet råder Innovationsfonden over en database, hvori der indgår anerkendte forskere fra faglige råd, paneler og ad hoc-eksperter med tilknytning til Danmarks Frie Forskningsfond (DFF) samt anerkendte forskere med tilknytning til Innovationsfondens egne udvalg.

I særlige tilfælde og efter konkret aftale med ressortministeriet kan Innovationsfondens egne forskningskyndige medarbejdere eller eksterne forskningskyndige personer foretage den forskningsfaglige evaluering, hvis Innovationsfonden vurderer det tilstrækkeligt i den konkrete sag.

Innovationsfonden allokere ansøgninger til relevante bedømmere og formidler slutteligt resultatet af bedømmelserne til ressortministeriet.

Innovationsfonden sikrer, at der udarbejdes en faglig begrundelse for hver af de ansøgninger, som vurderes at være forskningsfagligt "ikke støtteværdig".

- 2.7 Definitionen af "anerkendte forskere" fremgår af § 2, nr. 1 og "forskningskyndige personer" af § 2, nr. 2, i Lov om Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd og Danmarks Frie Forskningsfond, og dækker således over følgende:

Anerkendte forskere: Personer, der i en årrække på videnskabeligt plan aktivt har beskæftiget sig med forskning, og som er på mindst lektor- eller seniorforsknerniveau.

Forskningskyndige: Personer på ph.d.-niveau, som enten i en årrække på nationalt eller internationalt plan har opnået indsigt i eller erfaring med varetagelse af forskningsopgaver eller på ledelsesplan i en institution, organisation eller virksomhed har beskæftiget sig indgående med forskningsadministration, forskningsledelse, forskningsformidling eller forskningspolitik

- 2.8 I tilfælde af, at ressortministeriet opererer med en to-faset ansøgningsproces, hvor fase 1 afsluttes med enten afslag eller invitation til at lave en fuld ansøgning til fase 2, skal Innovationsfondens forskningsfaglige vurdering af forskningsindholdet alene foretages for fase 1-ansøgninger.
- 2.9 Innovationsfonden påser habilitet for fondens egne medarbejdere og for forskere tilknyttet fondens database i henhold til lovgivningen og Innovationsfondens habilitetsregler. Fonden påser ikke habilitet i ressortministeriet og dennes eventuelle udvalg.
- 2.10 Ressortministeriet træffer afgørelse inden for rammerne af opslaget og blandt de ansøgninger, som fonden har fundet støtteværdige. Ligeledes er det alene ressortministeriets eget ansvar at påse, at alle relevante regler i forbindelse med udmøntningen overholdes, herunder EU's regler om statsstøtte, forvaltningslovens regler om krav til begrundelse ved afslag, klagevejledning og partshøring.
- 2.11 Anmodninger om forskningsfaglig rådgivning, som ikke knytter sig til en uddelingsprocedure baseret på offentligt tilgængelige opslag og fremsendte skriftlige ansøgninger samt en vurderings- og beslutningsproces baseret på objektive kriterier, falder uden for nærværende retningslinjer.

3 Vurderingskriterier af forskningsfaglig støtteværdighed

- 3.1 Ved vurdering af forskningsansøgninger efter model 1 godkender Innovationsfonden de anvendte vurderingskriterier, som ressortministeriets udvalg anvender. Vurderingskriterierne skal fremgå i opslagsteksten eller i vejledningsteksten til ansøgere.
- 3.2 Forskningsansøgninger, der behandles efter model 2, vurderes samlet og ud fra samme overordnede tre vurderingskategorier: **Videnskabelig kvalitet, kvalitet i eksekvering og formidling og implementering af forskningsresultater.**
- 3.3 Forskningsansøgninger, der behandles efter model 2 og opfylder nedenstående vurderingskriterierne, går videre til behandling i det pågældende ministeries beslutningsudvalg:

Videnskabelig kvalitet

- Projektets originalitet og nyskabelse (teoretisk, metodisk og/eller i praksis) er tilstrækkelig.
- Projektets teoretiske kvalitet, herunder state of the art, og om de(n) valgte teori(er), dertilhørende begreber og forskningsspørgsmål er tilstrækkeligt passende og velargumenterede.
- Projektets metodiske kvalitet, herunder om det valgte forskningsdesign og metode er tilstrækkeligt passende og velargumenteret, og der i tilstrækkelig grad er taget højde for relevante etiske problemstillinger.

Kvalitet i eksekvering

- Projektets gennemførlighed, herunder om projektets arbejdsplan, tidsplan, aktiviteter og succeskriterier er tilstrækkeligt realistiske, og der i tilstrækkelig grad er taget højde for risici.
- At der er tilstrækkelig sammenhæng mellem arbejdsplan, tidsplan og budget.
- At der er redegjort tilstrækkeligt for nødvendige resurser (fx data, udstyr og samarbejdspartnere), og hvordan der er sikret adgang til disse.
- Ansøgers og evt. andre deltagers forsknings- og projektledelseskompetencer.

Formidling og implementering af forskningsresultater

- At der er redegjort tilstrækkeligt for projektets formidling i videnskabelig og populærvidenskabelig kontekst.
- At der er redegjort tilstrækkeligt for, hvordan forskningsresultaterne anvendes til fx patentering, innovation, undervisningsbidrag eller på anden vis kommer samfund og forskningsområdet til gavn.

Derudover kan der i forlængelse af hver af de tre vurderingskategorier forekomme program- eller temaspecifikke kriterier, som forskningsansøgningen yderligere skal leve op til. Disse vil altid fremgå af den pågældende opslagstekst og skal godkendes af Innovationsfonden forud for offentliggørelse.

Ansøgninger, der ikke opfylder vurderingskriterierne, modtager begrundet afslag, som ressortministeriet sender i partshøring hos ansøger, før ressortministeriet træffer den endelige afgørelse.

4 Procesbeskrivelser og frister

- 4.1 Inden Innovationsfonden begynder sit arbejde som følge af en konkret forespørgsel fra et ressortministerium, skal Innovationsfonden og ressortministeriet hver have udpeget en kontaktperson, og der skal være aftalt en tidsplan for processen. Kontaktpersonen for Innovationsfonden skal være en intern sekretariatsmedarbejder, der kan fungere som "tovholder".

4.2 Afhængigt af, hvorvidt den forskningsfaglige rådgivning og vurdering gennemføres efter model 1 eller model 2, forløber processerne efter nedenstående beskrivelser, krav til materialeudveksling og minimumsfrister:

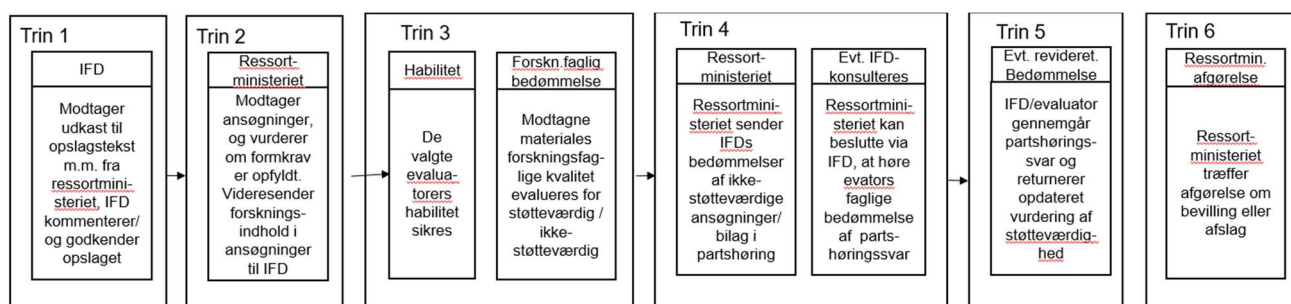
Ved model 1 skal Innovationsfonden godkende følgende:

- opslagsteksten, herunder at ansøgningsfrister er rimelige, at der er objektive vurderingskriterier, en rimelig beskrivelse af det faglige område, at der er en sammenhæng mellem de udbudte midler, partshøringsprocedure, og hvad der forventes af ansøger mv.
- at ressortministeriets forskningsfaglige udvalg lever op til kravet om anerkendte forskere og besidder forskningsfaglig indsigt i forhold til det pågældende opslag.

Godkendelsen af opslagsteksten sker ved, at ressortministeriet fremsender udkast til opslagsmateriale til Innovationsfondens kontaktperson via e-mail. Innovationsfonden kommenterer og returnerer via e-mail eventuelle kommentarer, forbehold og rettelsesønsker inden for 2 uger.

Ved godkendelse af, hvorvidt ressortministeriets forskningsfaglige udvalg lever op til kravet om anerkendte forskere, fremsender ressortministeriet en oversigt, der for hver bedømmer viser navn, stilling, beskæftigelsessted samt link til opdateret CV. Har ressortministeriet nedsat udvalg, hvor ikke alle bedømmerne lever op til definitionen af en anerkendt forsker, skal der desuden fremsendes en plan for, hvordan det sikres, at den forskningsfaglige vurdering foretages af mindst én bedømmer. Innovationsfonden kommenterer og returnerer via e-mail eventuelle kommentarer, forbehold og ændringsforhold inden for 2 uger.

Ved model 2 følger processen nedenstående tabels procestrin og frister:

Trin	Beskrivelse af opgaven	Materialeudveksling	Tid
1	Ressortministeriet udarbejder (evt. efter rådgivning fra Innovationsfonden) en opslagstekst.	Ressortministeriet fremsender udkast til opslagsmateriale til Innovationsfondens kontaktperson via e-mail.	2 uger
	Innovationsfonden sikrer og godkender, at denne er af tilstrækkelig kvalitet, herunder f.eks. at ansøgningsfrister er rimelige, at der er objektive vurderingskriterier, en rimelig beskrivelse af det faglige område, at der er en sammenhæng mellem de udbudte midler, partshøringsprocedure, og hvad der forventes af ansøger mv.	Innovationsfonden kommenterer og returnerer via e-mail eventuelle kommentarer/forbehold/rettelsesønsker (det aftales programspecifikt, om Innovationsfonden skal vurdere hele ansøgninger, særlige forskningsafsnit, eller separate forskningsbilag). Godkendelse sker via e-mail.	

		Alle modtagne dokumenter samt korrespondancer mellem ressortministeriet og Innovationsfonden arkiveres løbende af Innovationsfonden. Efter Innovationsfondens godkendelse annoncerer ressortministeriets opslagsteksten.	
2	Ressortministeriet modtager ansøgningerne efter ansøgningsfristen og kontrollerer, at formkrav til ansøgningerne er opfyldt. Ressortministeriet sender en skriftlig anmodning til Innovationsfonden om vurdering af forskningsindhold i ansøgninger eller specifikke forskningsafsnit/bilag.	Innovationsfonden modtager ansøgninger eller bilag med forskningsindhold, som opfylder formkravene sammen med en oversigt over samtlige ansøgninger til forskningsfaglig bedømmelse. Oversigten skal for hver ansøgning indeholde projekttitel, hovedansøger og medansøgere (i form af personnavne og ansøgende organisationer) og abstract. Ansøgninger og oversigt skal sendes til Innovationsfonden via sikker-mail eller 'Filkassen' (statens fildelingsprogram).	
3	Evalueringerne foretages med udgangspunkt i nærværende retningslinjer, opslagsteksten og Innovationsfondens faste bedømmerblanket til forskningsfaglige vurderinger under model 2. Innovationsfonden foretager en faglig fordeling af ansøgningerne til 1 kvalificeret bedømmer pr. ansøgning. Habilitetsforhold for de involverede bedømmere afklares og dokumenteres. Der udarbejdes en vurdering af, hvorvidt hver af de indkomne ansøgninger eller forskningsafsnit/bilag er forskningsfagligt støtteværdig eller ikke-støtteværdig. Innovationsfondens medarbejdere foretager en kvalitetskontrol af de forskningsfaglige vurderingers klarhed, krite- rianvendelse og eventuelle fejl.	Ved evalueringens afslutning fremsender Innovationsfondens resultat af evalueringerne til ressortministeriet. Resultatet fremgår af et oversigts-skema (uden evaluatorenes navne) med velbegrundede faglige vurderinger for ansøgninger, som vurderes at være ikke-støtteværdige i forhold til de i opslagsteksten beskrevne forskningsfaglige vurderingskriterier. Det vil være disse hovedpunkter, som skal sendes i partshøring af ressortministeriet.	8 uger

4	Ressortministeriet sender evaluering af de ansøgninger eller forskningsbilag, som er fundet ikke-støtteværdige i partshøring. Efter partshøring kan ressortministeriet vælge: - At høre, om Innovationsfonden på baggrund af partshøringssvaret vil fastholde vurderingen af at ansøgningens forskningsindhold er ikke-støtteværdigt. - At ministeriet selv vurderer om partshøringssvaret giver anledning til en ændret vurdering.	Ressortministeriet sender via egne kanaler kommentarer indeholdt i skemaet vedrørende de ikke-støtteværdige ansøgninger i partshøring.	2 uger
5	Hvis Innovationsfonden modtager partshøringssvar fra ressortministeriet, hvor Innovationsfonden skal vurdere om Innovationsfondens vurdering af 'ikke-støtteværdighed' skal fastholdes, vil dette blive vurderet af den evaluator, der har vurderet ansøgningen. Innovationsfonden skal i vurderingen af ansøgers partshøringssvar alene forholde sig til, om ansøger kan pege på faktuelle fejl, mangler eller misforståelser i den forskningsfaglige evaluering eller lignende, som kunne have betydning for afgørelsen. Kommunikation sker via e-mail.	Ressortministeriet modtager Innovationsfondens svar på om den forskningsfaglige vurdering af 'ikke-støtteværdighed' fastholdes eller ændres på baggrund af partshøringssvaret.	2 uger
6	Ressortministeriet træffer afgørelse om bevilling eller afslag. Aktiviteter med forskningsindhold, som er vurderet ikke-støtteværdige, kan ikke opnå bevilling. Innovationsfonden er ikke involveret i dette trin.	Beslutningsbrev fra ressortministeriet.	

5 Partshøring

Innovationsfondens vurderinger vil for ressortministeriet, der har modtaget ansøgningerne og skal tildele bevillingerne, være at betragte som eksterne faglige vurderinger i henhold til Forvaltningslovens § 19, stk. 1, og ressortministeriet vil derfor have pligt til at sende Innovationsfondens vurdering i høring hos ansøgeren, hvis den er til ugunst for ansøgeren og tillægges væsentlig betydning for ressortministeriets afgørelse.

Høringen af ansøgeren har alene til formål at sikre, at ansøgeren bliver oplyst om og kan udtale sig om Innovationsfondens vurdering. Ressortministeriet kan således ikke give en ansøger mulighed for at tilføje ansøgningen nye oplysninger eller yderligere materiale eller i øvrigt tilrette ansøgningen, og ressortministeriet kan ikke kræve, at Innovationsfonden inddrager sådanne oplysninger eller ændringer i sin vurdering. Innovationsfondens forskningsfaglige vurdering af en ansøgning baseres derfor alene på det materiale, som ansøger har indsendt inden deadline.